

บทบาท AI ในการช่วยสอนและวัดผลภาษาอังกฤษ THE ROLE OF AI IN TEACHING AND MEASURING ENGLISH

สุพิชชา ชนะสุข

Supitcha Chanasook

โรงเรียนสิรินธร

Sirindhorn School

Supitcha31997@gmail.com

Received : August 25, 2025

Revised : April 6, 2026

Accepted : April 14, 2026

บทคัดย่อ

การศึกษาค้นคว้าเรื่อง “บทบาทของปัญญาประดิษฐ์ (AI) ในการช่วยสอนและวัดผลภาษาอังกฤษ” มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาศักยภาพและบทบาทของเทคโนโลยีปัญญาประดิษฐ์ในการพัฒนากระบวนการเรียนการสอนภาษาอังกฤษ รวมถึงการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ของผู้เรียน โดยเฉพาะในบริบทของการศึกษายุคดิจิทัล จากการศึกษาพบว่า AI มีบทบาทสำคัญในการสนับสนุนการเรียนรู้แบบรายบุคคล (Personalized Learning) ผ่านระบบผู้ช่วยสอนอัจฉริยะ การประมวลผลภาษาธรรมชาติ และระบบประเมินผลอัตโนมัติ ซึ่งสามารถปรับกิจกรรมการเรียนรู้ให้สอดคล้องกับความสามารถของผู้เรียน ติดตามพัฒนาการ และประเมินผลได้แม่นยำ นอกจากนี้ AI ยังช่วยลดภาระของครูในการตรวจงาน วิเคราะห์ผลการเรียน ส่งเสริมการเข้าถึงแหล่งเรียนรู้นานาชาติ และสร้างแรงจูงใจในการเรียนผ่านสื่ออินเทอร์แอคทีฟ อย่างไรก็ตาม การนำ AI มาใช้ยังมีข้อจำกัด เช่น ความแม่นยำของระบบ ความเข้าใจบริบทภาษา และจริยธรรม จึงควรนำ AI มาใช้ควบคู่กับบทบาทของครูผู้สอน ผลการศึกษาชี้ให้เห็นว่า AI มีศักยภาพสูงในการช่วยครูออกแบบกิจกรรมที่เน้นการสื่อสารอย่างแท้จริง และเปิดโอกาสให้ผู้เรียนฝึกฝนทักษะได้ตลอดเวลา แม้ยังต้องเผชิญกับข้อจำกัดด้านโครงสร้างพื้นฐานและความพร้อมของครูก็ตาม

คำสำคัญ: ปัญญาประดิษฐ์, การสอนภาษาอังกฤษ, การวัดผล, เทคโนโลยีการศึกษา

Abstract

The study of the article titled "The Role of Artificial Intelligence (AI) in English Language Teaching and Assessment" aims to explore the potential and roles of AI

technology in enhancing English language instruction and the assessment of learners' performance, particularly in the context of digital-age education. The findings reveal that AI plays a significant role in supporting personalized learning through intelligent tutoring systems, natural language processing (NLP), and automated assessment systems. These technologies can tailor learning activities to individual students' abilities, continuously monitor their progress, and provide accurate evaluations. Moreover, AI reduces the workload of teachers in grading, performance analysis, and allows more time for teacher-student interaction. It also promotes access to international learning resources and enhances motivation through interactive and adaptive learning tools. However, challenges remain, including issues of system accuracy, contextual language understanding, cultural sensitivity, privacy, and ethics. Therefore, the use of AI should be integrated with the active role of teachers to ensure effective and sustainable English language learning. The study found that AI possesses high potential in assisting teachers in designing learning activities that emphasize genuine communication and provides opportunities for students to access international learning resources and practice English skills anytime and anywhere.

Keywords: Artificial Intelligence, English Language Teaching, Assessment, Educational Technology

บทนำ

ตลอดช่วงหลายทศวรรษที่ผ่านมา การเรียนการสอนของไทยมีความพยายามในการพัฒนาอย่างต่อเนื่อง ทั้งด้านหลักสูตร การเรียนการสอน และระบบการประเมินผล โดยเฉพาะภายใต้กรอบพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และการปรับปรุงหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ. 2551 (ฉบับปรับปรุง พ.ศ. 2560) ซึ่งได้เน้นให้ผู้เรียนมีความสามารถในการคิดวิเคราะห์ การแก้ปัญหา และการใช้ภาษาต่างประเทศ โดยเฉพาะภาษาอังกฤษ อย่างไรก็ตาม การดำเนินการในทางปฏิบัติกลับพบข้อจำกัดและปัญหาหลายประการ (กระทรวงศึกษาธิการ, 2560)

ปัญหาการเรียนภาษาอังกฤษของนักเรียนไทยพบข้อจำกัดและปัญหาหลายประการ (พิชญ์สินี สุวรรณพงศ์, 2563) กล่าวไว้ว่า ประการแรก คือ การจัดการเรียนการสอนที่ยังยึดติดกับรูปแบบดั้งเดิม ซึ่งครูเป็นศูนย์กลางของการเรียนรู้ การสอนส่วนใหญ่เน้นการบรรยาย ท่องจำ และการสอบปลายภาค มากกว่าการใช้กิจกรรมเชิงรุกที่ส่งเสริมทักษะจริงของผู้เรียน ทำให้ผู้เรียนขาดโอกาสในการพัฒนาความคิดเชิงวิพากษ์ และการสื่อสารเชิงสร้างสรรค์ ประการที่สอง คือ คุณภาพของครูผู้สอนที่ไม่ทั่วถึง และขาดการพัฒนาอย่างต่อเนื่อง โดยเฉพาะในพื้นที่ห่างไกล ครูบางคนยังขาดทักษะการใช้เทคโนโลยี และแนวทางการ

สอนภาษาอังกฤษที่เน้นการสื่อสาร ทำให้ไม่สามารถถ่ายทอดเนื้อหาได้อย่างมีประสิทธิภาพ ส่งผลให้ผู้เรียนไม่สามารถนำภาษาอังกฤษไปใช้จริงได้ในชีวิตประจำวัน ประการที่สาม คือ ระบบการประเมินผลที่ยังเน้นคะแนนสอบมากกว่าการประเมินทักษะจริง ทำให้เกิดการเรียนรู้เพื่อสอบ (teaching to the test) มากกว่าการเรียนรู้เพื่อเข้าใจ และใช้งานจริง อีกทั้งยังขาดเครื่องมือประเมินที่สามารถสะท้อนพัฒนาการของผู้เรียนในแต่ละบุคคลได้อย่างแม่นยำ

จากปัญหาข้างต้น ทำให้เกิดความเหลื่อมล้ำทางการศึกษา และการพัฒนาศักยภาพของผู้เรียนที่ไม่เป็นไปตามเป้าหมาย โดยเฉพาะในการเรียนภาษาอังกฤษ ที่ต้องอาศัยทั้งครูที่มีความเชี่ยวชาญ การฝึกฝนที่ต่อเนื่อง และสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้ ซึ่งระบบแบบเดิมยังไม่สามารถตอบสนองได้อย่างเต็มที่ จึงเกิดแนวคิดในการ นำเทคโนโลยีปัญญาประดิษฐ์ (AI) เข้ามาเป็นเครื่องมือช่วยสนับสนุนการเรียนการสอน การประเมินผล และการพัฒนาศักยภาพรายบุคคลให้ตรงตามความต้องการมากขึ้น

ในยุคปัจจุบันเป็นยุคแห่งการเปลี่ยนแปลงสู่สังคมดิจิทัล เทคโนโลยีได้เข้ามามีบทบาทสำคัญกับการศึกษา โดยเฉพาะปัญญาประดิษฐ์ (Artificial Intelligence: AI) ซึ่งเป็นสิ่งที่สามารถเลียนแบบการคิด และตัดสินใจของมนุษย์ได้ การนำ AI มาใช้ในการเรียนการสอนภาษาอังกฤษจึงเป็นการเปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้พัฒนาทักษะภาษาได้หลายแบบ ไม่ว่าจะเป็น การฟัง การพูด การอ่าน การเขียน ไปจนถึงการวัดและประเมินผล (คณะมนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัยหอการค้าไทย, 2568).

บุปผา บรรลือเสนาะ (2566) ได้กล่าวไว้ว่า AI ช่วยให้ครูสามารถจัดการเรียนรู้ที่ตรงกับความต้องการของผู้เรียนแต่ละคน (Personalized Learning) รวมทั้งสามารถประเมินผลความก้าวหน้าและจุดอ่อนของผู้เรียนได้ ส่งผลให้การเรียนภาษาอังกฤษมีความทันสมัย มีประสิทธิภาพ และตอบโจทย์ผู้เรียนในศตวรรษที่ 21

ดังนั้นในยุคปัจจุบันที่เทคโนโลยีเข้ามามีบทบาทในชีวิตประจำวัน ได้มีบทบาทสำคัญในด้านการศึกษา มาประยุกต์ใช้ในการเรียนการสอน ช่วยให้ครูสามารถออกแบบบทเรียนและประเมินผลได้และมีประสิทธิภาพ สำหรับวิชาภาษาอังกฤษ ซึ่งเป็นภาษาสากลและเป็นหัวใจสำคัญในการเรียนรู้ การใช้ AI จะช่วยให้นักเรียนพัฒนาทักษะทางภาษาได้อย่างมีประสิทธิภาพ ทั้ง 4 ด้าน ในด้านการฟัง การพูด การอ่าน และการเขียน สามารถช่วยเสริมสร้างสภาพแวดล้อมการเรียนรู้ที่มีประสิทธิภาพ ทั้งในแง่ของการปรับเนื้อหาตามผู้เรียน การสร้างปฏิสัมพันธ์ การประเมินผลที่แม่นยำ รวมถึงการเข้าถึงแหล่งเรียนรู้อย่างไม่จำกัด

1.ปัญญาประดิษฐ์ หรือ Artificial Intelligence (AI) ที่สำคัญในการศึกษา

1.1 ที่มาและความเป็นมาของปัญญาประดิษฐ์ (Artificial Intelligence: AI)

บุปผา บันลือเสนาะ (2566) ให้ความหมายของ ปัญญาประดิษฐ์ (Artificial Intelligence: AI) ไว้ว่า เป็นศาสตร์และเทคโนโลยีที่เกี่ยวข้องกับการสร้างระบบหรือเครื่องจักรที่สามารถเลียนแบบพฤติกรรม

ของมนุษย์ โดยเฉพาะการคิด การเรียนรู้ การใช้เหตุผล การรับรู้ และการตัดสินใจ ซึ่งเป็นการจำลองความฉลาดของมนุษย์ให้กับเครื่องจักรหรือคอมพิวเตอร์ ด้วยความก้าวหน้าทางวิทยาศาสตร์และคอมพิวเตอร์ในช่วงหลายทศวรรษที่ผ่านมา ทำให้ AI กลายมาเป็นหัวใจสำคัญของนวัตกรรมและการเปลี่ยนแปลงในหลายสาขา ทั้งด้านเศรษฐกิจ การศึกษา การแพทย์ การเกษตร และอุตสาหกรรม

กำเนิดของแนวคิดปัญญาประดิษฐ์ จุดเริ่มต้นของแนวคิดเกี่ยวกับปัญญาประดิษฐ์เกิดขึ้นก่อนที่คอมพิวเตอร์สมัยใหม่จะถือกำเนิดขึ้น โดยสามารถย้อนกลับไปถึงนักคณิตศาสตร์และนักปรัชญาในสมัยโบราณ เช่น อริสโตเติล (Aristotle) ผู้ซึ่งวางรากฐานของตรรกะที่ใช้ใน AI ยุคใหม่ ต่อมาในศตวรรษที่ 17 Rene Descartes และ Gottfried Leibniz ได้พัฒนาแนวคิดเกี่ยวกับการให้เหตุผลและคำนวณโดยใช้สัญลักษณ์ ซึ่งถือเป็นจุดเริ่มต้นของแนวคิดเชิงกลศาสตร์ของกระบวนการคิด

การกำเนิดของ AI อย่างเป็นทางการ การเกิดขึ้นของ AI อย่างเป็นทางการเริ่มขึ้นในปี 1956 ในการประชุมที่มหาวิทยาลัยดาร์ตมัธ (Dartmouth Conference) ที่จัดโดย John McCarthy ซึ่งเป็นผู้ที่บัญญัติคำว่า “Artificial Intelligence” เป็นครั้งแรก พร้อมกับนักวิจัยคนอื่น ๆ

ในยุคแรกของ AI (1950s – 1960s) มีการพัฒนาระบบที่สามารถเล่นเกมหมากรุก และสามารถพิสูจน์ทฤษฎีทางคณิตศาสตร์ได้ ระบบแรก ๆ เช่น Logic Theorist และ General Problem Solver (GPS) ถือเป็นต้นแบบของการนำตรรกะและกฎเกณฑ์มาใช้ในการแก้ปัญหา

ยุคตกต่ำและฟื้นตัวของ AI ถึงแม้ในยุคเริ่มต้นจะมีความหวังสูง แต่การขาดแคลนทรัพยากรความสามารถของฮาร์ดแวร์ที่จำกัด และความยากในการจัดการกับปัญหาที่ซับซ้อนทำให้ AI เข้าสู่ “AI Winter” หรือ “ฤดูหนาวของ AI” ในช่วงปลายทศวรรษ 1970 และ 1980 ซึ่งเป็นช่วงเวลาที่เงินทุนสนับสนุนและความเชื่อมั่นลดลงอย่างมาก

แต่ในช่วงทศวรรษ 1990 ถึง 2000 การพัฒนาเครือข่ายประสาทเทียม (Artificial Neural Networks) และการเข้าถึงข้อมูลขนาดใหญ่ (Big Data) ทำให้ AI เริ่มกลับมาได้รับความสนใจอีกครั้ง โดยเฉพาะเมื่อ IBM Deep Blue เอาชนะ Garry Kasparov แชมป์หมากรุกโลกในปี 1997

ยุค AI สมัยใหม่ (Modern AI) ตั้งแต่ปี 2010 เป็นต้นมา AI ได้เข้าสู่ยุคทองอย่างแท้จริง ด้วยเทคโนโลยี Machine Learning และ Deep Learning ที่สามารถเรียนรู้จากข้อมูลจำนวนมากได้อย่างมีประสิทธิภาพ พร้อมกับการประมวลผลที่เร็วขึ้นด้วย GPU (Graphics Processing Unit) ทำให้เกิดการประยุกต์ใช้ AI ในวงกว้าง

แนวโน้มในอนาคตของ AI ยังคงพัฒนาไปอย่างต่อเนื่องสู่ Artificial General Intelligence (AGI) หรือ “AI ที่ฉลาดเท่ามนุษย์ในทุกด้าน” ซึ่งยังอยู่ในขั้นทดสอบและวิจัย แนวโน้มในอนาคตจะเน้นที่การรวม AI กับเทคโนโลยีอื่น เช่น IoT, 5G, และหุ่นยนต์ เพื่อสร้างระบบอัตโนมัติที่ชาญฉลาดอย่างยั่งยืน ขณะเดียวกันก็มีการพูดถึงความเสี่ยงด้านจริยธรรม ความเป็นส่วนตัว และความเหลื่อมล้ำที่ AI อาจก่อให้เกิดขึ้น (บุญเลิศ อรุณพิบูลย์, 2565).

1.2 ความหมายของ ปัญญาประดิษฐ์ หรือ Artificial Intelligence (AI)

บุปผา บันลือเสนา (2566) ได้ให้ความหมายของปัญญาประดิษฐ์ หรือ Artificial Intelligence (AI) ไว้ว่า เป็นศาสตร์และเทคโนโลยีที่เกี่ยวข้องกับการสร้างเครื่องจักรหรือโปรแกรมคอมพิวเตอร์ ที่สามารถเลียนแบบความสามารถของมนุษย์ เช่น การคิด การเรียนรู้ การตัดสินใจ และการแก้ปัญหา โดยระบบ AI จะสามารถเรียนรู้จากข้อมูล ปรับตัว และพัฒนาอย่างต่อเนื่อง ซึ่งทำให้ AI มีศักยภาพในการทำงานที่ซับซ้อนแทนมนุษย์ได้

Nilsson (1998) กล่าวว่า AI หมายถึง "วิทยาการของการทำให้เครื่องจักรฉลาด" ซึ่งครอบคลุมถึงการเขียนโปรแกรมที่มีพฤติกรรมคล้ายมนุษย์ เช่น การวางแผน การเข้าใจภาษา การรับรู้ภาพ และการตัดสินใจอัตโนมัติ ขณะที่ Russell & Norvig (2021) อธิบายว่า AI ประกอบด้วยการสร้าง "agent" ที่สามารถรับข้อมูลจากสิ่งแวดล้อมและกระทำตอบสนองอย่างเหมาะสม

1.3 ประเภทของเทคโนโลยี AI ในปัจจุบัน

ประเภทของ AI สามารถแบ่งได้ 2 ประเภทใหญ่ คือ ประเภทที่หนึ่ง ปัญญาประดิษฐ์แบ่งตามความสามารถ ได้แก่ Artificial Narrow Intelligence (ANI) หรือ Weak AI เป็นระบบ AI ประเภทที่สามารถทำงานแทนมนุษย์ได้เพียงบางอย่างเท่านั้น และจำกัดอยู่แค่ในวงแคบ คือต้องเป็นงาน หรือทักษะที่ได้รับการโปรแกรมชุดคำสั่งมาเท่านั้น ไม่สามารถทำงานนอกเหนือจากนั้นได้ และไม่สามารถเรียนรู้ได้ด้วยตนเอง ซึ่งนั่นคือ AI ที่เราใช้กันอยู่ในทุกวันนี้ เช่น BellaBot หุ่นยนต์บริการที่เห็นได้ในร้านอาหารต่างๆ Artificial General Intelligence (AGI) หรือ Strong AI เป็นระบบ AI ประเภทที่มีสติปัญญา และความสามารถในการทำงานต่างๆ ได้เทียบเท่ากับสมองมนุษย์สามารถคิดวิเคราะห์ วางแผน และสามารถแก้ปัญหาต่างๆ ได้ เข้าใจเรื่องที่เป็นนามธรรม นอกจากนี้ ยังสามารถเรียนรู้ประสบการณ์จากอดีตได้เหมือนมนุษย์ แต่ในปัจจุบันยังไม่สามารถพัฒนา AI ประเภทนี้ได้สำเร็จ ซึ่ง AI ประเภทนี้อาจเป็นภัยต่อการดำรงอยู่ของมนุษย์ได้เช่นกัน Artificial Super Intelligence (ASI) เป็นระบบ AI ประเภทที่มีปัญญาเหนือกว่ามนุษย์ ซึ่งปัจจุบันยังไม่สามารถพัฒนา AI ในระดับนี้ขึ้นมาได้ ส่วนมากจะเป็นไอเดียที่เกิดขึ้นในสื่อต่างๆ มากมาย เช่น ภาพยนตร์ ซีรีส์ นวนิยาย หรือเกม โดยไอเดียที่เกิดขึ้นเป็นแนวคิดเรื่องเครื่องจักรสามารถยึดครองโลกได้

ประเภทที่สอง ปัญญาประดิษฐ์แบ่งตามฟังก์ชันการทำงาน ได้แก่ Reactive Machines เป็นระบบ AI ที่ไม่สามารถเรียนรู้ได้ด้วยตนเอง มีความสามารถจำกัด ไม่มีหน่วยความจำเป็นของตัวเอง ไม่สามารถดึงข้อมูลเก่ามาพัฒนาในการตัดสินใจให้ดีขึ้นได้ ไม่สามารถสร้างการอนุมานจากข้อมูล เพื่อประเมินการกระทำในอนาคตได้ ทำได้แค่ปฏิกิริยาโต้ตอบกับสถานการณ์ตรงหน้าเท่านั้น เช่น การเล่นเกมหมากรุก เป็นต้น Limited Theory เป็นระบบ AI ที่ตรงกันข้ามกับประเภท Reactive Machines โดยสิ้นเชิง เพราะสามารถเรียนรู้ด้วยตนเองได้ มีหน่วยความจำ แต่มีจำกัด สามารถดึงข้อมูลเก่ามาตัดสินใจ หรือแก้ปัญหาในอนาคต

ได้ ซึ่งยังมีข้อมูลมาก ระดับความถูกต้องแม่นยำก็จะยิ่งสูงขึ้นเรื่อยๆ เช่น รถยนต์ AI ใช้เซ็นเซอร์เพื่อระบุผู้คนที่เดินข้ามถนน สัญญาณไฟจราจร และอื่นๆ เพื่อให้การตัดสินใจในการขับเคลื่อน และป้องกันการเกิดอุบัติเหตุได้ Theory of Mind การทำงานของ AI ประเภทนี้ คือ สามารถเข้าใจอารมณ์ ความรู้สึก วัฒนธรรม และความเชื่อต่างๆ ของมนุษย์ได้ เหมือนตัวอย่าง AI ที่เกิดขึ้นในภาพยนตร์เรื่อง Her (2013) AI ที่สามารถรับรู้ความรู้สึก และพูดคุยได้ ซึ่งในปัจจุบันยังไม่สามารถพัฒนาขึ้นมาได้จริง และยังต้องใช้เวลามากในการค้นคว้าและพัฒนา หากในอนาคต AI ประเภทนี้พัฒนาได้สำเร็จ AI ประเภทนี้อาจสามารถทำนายพฤติกรรมล่วงหน้าได้ เหมือนการจำลองความสัมพันธ์ระหว่างมนุษย์ ผ่านการทำความเข้าใจความรู้สึกที่เกิดขึ้นตรงหน้า และ Self-awareness เป็นระบบ AI ขั้นสูงสุด สามารถมีอารมณ์ ความรู้สึก ความเชื่อ และมีความต้องการเป็นของตัวเอง รวมถึงสามารถคิดตัดสินใจ เลือก และกระทำการต่างๆ ได้ด้วยตนเองทั้งหมด เช่นตัวอย่าง AI ในภาพยนตร์เรื่อง Chappie (2015) AI ที่สามารถเรียนรู้ความรัก และเรียนรู้ในการมีชีวิตอยู่ ซึ่งในปัจจุบันก็ยังไม่สามารถพัฒนาขึ้นมาได้เช่นเดียวกับประเภท Theory of Mind ซึ่ง AI ประเภทนี้มีความก้าวกระโดดกว่าทฤษฎีความคิดของ AI เป็นอย่างมาก ตั้งแต่การทำความเข้าใจอารมณ์ ไปสู่การตระหนักรู้ในสถานะของตนเอง การคาดการณ์ความรู้สึกของผู้อื่นได้ และมนุษย์เรายังห่างไกลจาก AI ประเภทนี้มาก (บุปผา บันลือเสนาะ, 2566).

1.4 หลักการทำงานของ AI

ระบบ AI ทำงานโดยการรับข้อมูล วิเคราะห์ข้อมูล และประมวลผล เพื่อให้ได้ผลตอบกลับมา ไม่ว่าจะผ่านการใช้คำพูด ข้อความ หรือการกระทำต่างๆ ผลที่ตอบกลับมาก็อยู่ที่ว่าเราต้องการให้ตอบกลับมาเป็นแบบไหน และเอาผลลัพธ์นั้นมาใช้ประโยชน์ให้ตรงกับจุดประสงค์ของเรา อีกทั้งยังสามารถใช้รูปแบบการทำงานนี้เพื่อคาดการณ์สถานการณ์ที่จะเกิดขึ้นต่อในอนาคตได้ เช่น แชทบอทที่ตอบข้อความอัตโนมัติได้เหมือนกับคน หรือความสามารถในการจดจำภาพ ซึ่งการทำงานของระบบทั้งหมดนั้นต้องถูกเขียนโปรแกรมขึ้นมา โดยการเขียนโปรแกรมของ AI นั้นจะเน้นไปที่ทักษะการรับรู้ต่างๆ ทั้งด้านการเรียนรู้ (Learning) โดยจะเน้นไปที่การรับข้อมูล และสร้างกฎสำหรับการเปลี่ยนเป็นข้อมูลที่น่าไปใช้ได้จริง ซึ่งกฎนั้นเรียกว่า อัลกอริทึม (Algorithms) คือ กระบวนการแก้ปัญหาที่อธิบายเป็นขั้นตอนไว้อย่างชัดเจน การใช้เหตุผล (Reasoning) เน้นการตัดสินใจเลือกอัลกอริทึมที่เหมาะสมเพื่อให้ได้ผลลัพธ์ที่ต้องการ การแก้ไขข้อผิดพลาด (Self-correction) ในส่วนนี้จะได้รับการออกแบบเพื่อปรับแต่งอัลกอริทึมให้วิเคราะห์ได้อย่างละเอียด เพื่อรับประกันว่าจะได้ผลลัพธ์ที่แม่นยำที่สุด การมีความคิดสร้างสรรค์ (Creativity) เป็นส่วนที่ใช้เครือข่ายประสาทเทียม อิงตามกฎ วิธีทางสถิติ และเทคนิคอื่นๆ เพื่อให้สามารถสร้างภาพใหม่ๆ เพลงใหม่ หรือแนวคิดใหม่ๆ ได้

1.5 ประโยชน์หลักของการนำ AI มาใช้ในการสอน

การเรียนรู้แบบรายบุคคล AI สามารถวิเคราะห์รูปแบบการเรียนรู้ของนักเรียนแต่ละคน และปรับเนื้อหาการเรียนรู้ให้สอดคล้องกับความต้องการและความสามารถของแต่ละบุคคล ทำให้การเรียนรู้มีประสิทธิภาพมากขึ้น ลดภาระงานครู AI สามารถช่วยทำงานที่ซ้ำซากและใช้เวลานาน เช่น การให้คะแนน การจัดตารางเรียน หรือการสร้างสื่อการสอน ช่วยให้ครูมีเวลามากขึ้นในการเตรียมการสอนและให้ความสนใจกับนักเรียนเป็นรายบุคคล เพิ่มโอกาสในการเรียนรู้ AI สามารถเข้าถึงได้ทุกที่ทุกเวลา ช่วยให้นักเรียนเรียนรู้ได้ตามความสะดวก และเข้าถึงแหล่งข้อมูลได้หลากหลายมากขึ้น การประเมินผลที่แม่นยำ AI สามารถช่วยในการประเมินผลการเรียนรู้ของนักเรียนได้อย่างมีประสิทธิภาพมากขึ้น โดย บุญเลิศ อรุณพิบูลย์ (2565) ได้ให้ข้อมูลเชิงลึกเกี่ยวกับจุดแข็งและจุดอ่อนของนักเรียนแต่ละคน การสร้างสรรค์เนื้อหาการสอน AI ช่วยให้ครูสามารถสร้างเนื้อหาการสอนที่น่าสนใจและหลากหลายมากขึ้น ช่วยเพิ่มความน่าสนใจและส่งเสริมการมีส่วนร่วมของนักเรียนในการเรียนรู้ การเรียนรู้แบบมีปฏิสัมพันธ์ AI สามารถทำหน้าที่เป็นติวเตอร์เสมือนจริง ช่วยตอบคำถามและให้ข้อเสนอแนะแก่นักเรียนได้ทันที และการพัฒนาทักษะในศตวรรษที่ 21 AI ช่วยส่งเสริมทักษะที่จำเป็นในศตวรรษที่ 21 เช่น การคิดวิเคราะห์ การแก้ปัญหา และทักษะทางดิจิทัล

2. การเรียนการสอนภาษาอังกฤษ การวัดผลประเมินผล

บุญเลิศ อรุณพิบูลย์ (2565) อธิบายไว้ว่า ในศตวรรษที่ 21 เทคโนโลยีปัญญาประดิษฐ์ (AI) ได้เข้ามามีบทบาทอย่างมากในหลากหลายด้าน รวมถึงระบบการศึกษา โดยเฉพาะอย่างยิ่งในการเรียนการสอนภาษาอังกฤษ ซึ่งเป็นทักษะจำเป็นต่อการสื่อสารในระดับนานาชาติ ผู้เรียนจำนวนมากประสบปัญหาด้านความแตกต่างของพื้นฐาน ความสามารถในการใช้ภาษา และความเข้าใจในเนื้อหาที่แตกต่างกัน การใช้ AI เช่น Chatbot, ระบบแนะนำบทเรียนอัจฉริยะ (Adaptive Learning), ระบบตรวจคำผิดอัตโนมัติ และการประเมินผลแบบ Real-time สามารถเข้ามาช่วยลดช่องว่างทางการเรียนรู้ และส่งเสริมการเรียนรู้แบบเฉพาะบุคคล

นอกจากนี้ AI ยังช่วยครูในการวิเคราะห์ข้อมูลการเรียนรู้ของนักเรียน ช่วยลดภาระงานซ้ำซ้อน และทำให้การสอนมีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น จึงเป็นที่น่าสนใจว่า AI มีบทบาทสำคัญเพียงใดต่อการยกระดับคุณภาพการเรียนการสอนภาษาอังกฤษในยุคปัจจุบัน

บริบทของการเรียนการสอนภาษาอังกฤษ การเรียนการสอนภาษาอังกฤษในศตวรรษที่ 21 มีเป้าหมายเพื่อพัฒนาทักษะทั้ง 4 ด้าน ได้แก่ การฟัง (Listening), การพูด (Speaking), การอ่าน (Reading) และการเขียน (Writing) โดยเน้นการสื่อสาร การคิดเชิงวิเคราะห์ และการใช้ภาษาในสถานการณ์จริง

อย่างไรก็ตาม ระบบการสอนแบบดั้งเดิมมักใช้วิธีการสอนที่ครูเป็นศูนย์กลาง ผู้เรียนขาดการมีส่วนร่วม ขาดโอกาสในการฝึกฝนเฉพาะราย และเน้นการท่องจำมากกว่าการใช้ภาษาอย่างมีประสิทธิภาพ ซึ่ง ประพันธ์ศิริ สุเสารัจ (2564) ชี้ว่า ผู้เรียนจำนวนมากยังไม่สามารถสื่อสารภาษาอังกฤษได้แม้เรียนมาหลายปี

แนวทางการวัดผลและประเมินผล การประเมินผลมีทั้งแบบ Summative Assessment (ประเมินปลายภาค/ปลายหน่วย) และ Formative Assessment (การประเมินระหว่างเรียน) เช่น การทำแบบฝึกหัด การสอบปากเปล่า การให้คะแนนจากผลงาน และแฟ้มสะสมงาน (Portfolio)

วิเคราะห์ปัญหาการวัดผลแบบเดิม การวิเคราะห์ปัญหาโดยใช้ข้อสอบเขียนมากเกินไป ไม่วัดทักษะพูด-ฟังจริง ประเมินทุกคนด้วยแบบเดียวกัน ไม่เหมาะสมกับความแตกต่างรายบุคคล ใช้เวลามากในการตรวจข้อสอบ ทำให้การประเมินล่าช้า

บุปผา บรรลือเสนาะ (2566) กล่าวว่าระบบการวัดผลในปัจจุบันควรมีความหลากหลาย แม่นยำ และทันเวลา ซึ่ง AI สามารถเข้ามาช่วยให้การประเมินผลมีประสิทธิภาพมากขึ้นเป็นความจำเป็นของเทคโนโลยีในระบบนี้

2.1 แนวคิดหลักในการจัดการเรียนการสอนภาษาอังกฤษ

- Communicative Language Teaching (CLT) เป็นแนวคิดที่เน้นการสื่อสารอย่างมีประสิทธิภาพ นักเรียนจะต้องฝึกใช้ภาษาในสถานการณ์จริงหรือใกล้เคียงจริง โดยอาศัยกิจกรรม เช่น การจำลองสถานการณ์ (role play), การทำงานกลุ่ม (group work), และการอภิปราย (discussion)

- Task-Based Learning (TBL) เป็นการเรียนรู้ผ่านการทำภาระงาน (tasks) ซึ่งมักเป็นภารกิจที่ใช้ในชีวิตจริง เช่น การเขียนอีเมล การวางแผนท่องเที่ยว หรือการให้ข้อมูล ทำให้นักเรียนได้ใช้ภาษาอย่างเป็นธรรมชาติ

- Content and Language Integrated Learning (CLIL) คือการสอนเนื้อหาวิชาอื่น ๆ (เช่น วิทยาศาสตร์ หรือคณิตศาสตร์) โดยใช้ภาษาอังกฤษเป็นสื่อกลาง ซึ่งช่วยให้ผู้เรียนได้เรียนรู้ภาษาไปพร้อมกับสาระอื่น ๆ อย่างมีบริบท

- Blended Learning และ E-Learning การนำเทคโนโลยีเข้ามาร่วมในชั้นเรียน เช่น การเรียนผ่านแพลตฟอร์มออนไลน์ การใช้สื่อมัลติมีเดีย และแอปพลิเคชันช่วยฝึกภาษาอังกฤษ เช่น Duolingo, BBC Learning English หรือ Google Classroom

2.2 ประเภทของการวัดและประเมินผล

ประเภทของการวัดและประเมินผล ได้แก่ การประเมินก่อนเรียน (Pre-assessment) ใช้เพื่อวิเคราะห์พื้นฐานและความพร้อมของผู้เรียน เช่น การทดสอบระดับภาษา (Placement Test) การประเมินระหว่างเรียน (Formative Assessment) มีวัตถุประสงค์เพื่อให้ข้อมูลย้อนกลับ (Feedback) แก่ผู้เรียน

เช่น การตรวจงาน การสังเกตพฤติกรรม การตอบคำถามในชั้นเรียน การประเมินหลังเรียน (Summative Assessment) เป็นการประเมินที่เกิดขึ้นเมื่อจบหน่วยการเรียนรู้หรือภาคเรียน เช่น การสอบปลายภาค สอบข้อเขียน สอบพูด และการทำโครงการ และการประเมินแบบทางเลือก (Alternative Assessment) เช่น แฟ้มสะสมงาน (Portfolio), การประเมินตนเอง (Self-assessment), และการประเมินจากเพื่อน (Peer assessment) เพื่อส่งเสริมความรับผิดชอบและการสะท้อนผลการเรียนรู้

3. บทบาทของ AI ในด้านการเรียนการสอน

3.1 บทบาทของ AI ในการช่วยสอนภาษาอังกฤษ

AI มีบทบาทสำคัญในการช่วยจัดการเรียนการสอนภาษาอังกฤษอย่างมีประสิทธิภาพมากขึ้นในหลายมิติ ได้แก่ การเรียนรู้แบบเฉพาะบุคคล (Personalized Learning) AI สามารถวิเคราะห์ความสามารถ จุดแข็งจุดอ่อนของผู้เรียนแต่ละคน และปรับเนื้อหาให้เหมาะสม เช่น ระบบ Duolingo และ LingQ สามารถปรับระดับคำศัพท์หรือบทเรียนอัตโนมัติ บุปผา บรรลือเสนาะ (2566) ยืนยันว่า AI ช่วยให้ครูออกแบบการสอนตามความสามารถเฉพาะบุคคลได้ดีขึ้น ให้คำแนะนำแบบทันที (Immediate Feedback) เช่น Grammarly, QuillBot สามารถตรวจสอบไวยากรณ์และคำศัพท์ให้ผู้เรียนได้ทันที ซึ่งส่งเสริมการเรียนรู้ด้วยตนเองอย่างต่อเนื่อง สนับสนุนครูผู้สอน (Teacher Assistance) AI สามารถจัดทำใบงาน ตรวจการบ้าน คัดแยกนักเรียนตามระดับ และเสนอแนะแผนการสอน เช่น โปรแกรม ChatGPT, Microsoft Copilot ตามที่ Chou (2020) ระบุไว้ AI ช่วยลดภาระครูและเพิ่มเวลาในการสื่อสารกับนักเรียน ฝึกทักษะพูดและฟัง AI อย่าง Google Assistant, Chatbots และแอปฝึกออกเสียงอย่าง Elsa Speak ช่วยให้นักเรียนฝึกสนทนาและออกเสียงได้ถูกต้องนักเรียนสามารถฝึกซ้ำได้หลายครั้งโดยไม่ต้องพึ่งครู สร้างแรงจูงใจในการเรียน การใช้ AI ผ่านเกม ภาษา หรือการโต้ตอบแบบจำลองสนทนา ทำให้นักเรียนรู้สึกสนุกกับการเรียนภาษาอังกฤษ เช่น Kahoot!, Quizizz ซึ่งมีระบบวิเคราะห์ผลอัตโนมัติ

3.2 บทบาทของ AI กับการศึกษา

บุญเลิศ อรุณพิบูลย์ (2565) อธิบายว่า ในยุคดิจิทัลที่เทคโนโลยีเข้ามามีบทบาทในทุกมิติของชีวิตประจำวัน ปัญญาประดิษฐ์ หรือ Artificial Intelligence (AI) ได้กลายเป็นเครื่องมือสำคัญที่ช่วยขับเคลื่อนการเปลี่ยนแปลงในภาคการศึกษาอย่างมีนัยสำคัญ ไม่ว่าจะเป็นด้านการเรียนการสอน การบริหารจัดการ การวัดและประเมินผล ตลอดจนการพัฒนาทักษะผู้เรียนให้เหมาะสมกับความต้องการของสังคมในศตวรรษที่ 21

AI กับการเรียนการสอน AI ช่วยเปลี่ยนรูปแบบการเรียนการสอนจากแนวทางแบบเดิม (Traditional Learning) สู่รูปแบบการเรียนรู้แบบรายบุคคล (Personalized Learning) ด้วยการวิเคราะห์ข้อมูลของผู้เรียนแต่ละคน AI สามารถออกแบบเนื้อหาและกิจกรรมที่สอดคล้องกับศักยภาพ จุดอ่อน จุด

แข็ง และความสนใจของผู้เรียน เช่น แพลตฟอร์มอย่าง Squirrel AI, Knewton, หรือ Khan Academy ที่ใช้ระบบ Adaptive Learning ทำให้ผู้เรียนได้เรียนรู้ในระดับและจังหวะที่เหมาะสมกับตนเอง

AI กับการวัดผลและประเมินผล AI ยังมีบทบาทในการช่วยประเมินผลการเรียนรู้ได้อย่างต่อเนื่อง แม่นยำ และรวดเร็ว ไม่ว่าจะเป็นการประเมินทักษะการเขียนผ่านระบบตรวจเรียงความอัตโนมัติ (Automated Essay Scoring) เช่น Write & Improve หรือ Grammarly หรือการประเมินการพูดผ่านเทคโนโลยี Speech Recognition เช่น ELSA Speak หรือ IELTS AI-based Speaking Assessment ช่วยลดภาระครู และให้ผลการประเมินที่เที่ยงตรงมากขึ้น

AI กับการสนับสนุนครูและผู้บริหาร AI ยังช่วยอำนวยความสะดวกด้านการวางแผนการสอน การจัดตารางเรียน การวิเคราะห์ผลการเรียนของนักเรียนในภาพรวม และช่วยคาดการณ์ปัญหาที่อาจเกิดขึ้น เช่น การเรียนไม่ทัน หรือการขาดเรียนบ่อย เพื่อให้ครูสามารถดูแลนักเรียนได้ตรงจุดยิ่งขึ้น

AI กับการเข้าถึงการศึกษา AI ทำให้การเรียนรู้ไม่จำกัดอยู่ในห้องเรียนอีกต่อไป ผู้เรียนสามารถเข้าถึงแหล่งความรู้จากทั่วโลกได้ตลอด 24 ชั่วโมง ผ่านผู้ช่วยดิจิทัล เช่น ChatGPT, Google Bard หรือแอปการเรียนรู้ที่ใช้ AI ช่วยอธิบายเนื้อหา ทำแบบฝึกหัด หรือสรุปบทเรียน ซึ่งมีความสำคัญอย่างยิ่งในบริบทของการเรียนทางไกล หรือการเรียนรู้ด้วยตนเอง (Self-directed Learning)

ข้อควรระวังและจริยธรรม แม้ AI จะมีประโยชน์มากมาย แต่ก็มีข้อควรระวัง เช่น ความถูกต้องของข้อมูล ความเป็นส่วนตัวของผู้เรียน การพึ่งพาเทคโนโลยีมากเกินไป และปัญหาทางจริยธรรม เช่น การใช้ AI ช่วยทำงานแทนนักเรียนอย่างไม่เหมาะสม จึงจำเป็นต้องใช้ AI ควบคู่กับการกำกับดูแลและจริยธรรมทางการศึกษา

4. AI กับการวัดผลภาษาอังกฤษและผลกระทบของ AI ต่อการศึกษา

4.1 AI ในการวัดผลภาษาอังกฤษ

AI สามารถประเมินผลทักษะภาษาอังกฤษได้อย่างครอบคลุมและแม่นยำ โดยเฉพาะในด้านที่ระบบเดิมมักวัดไม่ได้ เช่น การวิเคราะห์รูปแบบการเขียน หรือการฟัง - พูดแบบโต้ตอบ

ประเภทของการวัดผลโดย AI ได้แก่ ระบบให้คะแนนอัตโนมัติ (Automated Scoring Systems) เช่น ETS SpeechRater หรือ e-Rater ซึ่งใช้วัดการพูดและการเขียนภาษาอังกฤษ โดยพิจารณาไวยากรณ์ ความสั่นไหว การเชื่อมโยงเนื้อหา Zhang & Williamson (2017) ชี้ว่า AI สามารถให้คะแนนได้ใกล้เคียงกับผู้ประเมินมนุษย์ การประเมินแบบต่อเนื่อง (Formative Assessment) เช่น Chatbots ที่โต้ตอบและให้คะแนนตามพฤติกรรม หรือแอปภาษาอังกฤษที่วัดผลหลังเรียนแต่ละบท ผู้เรียนสามารถติดตามพัฒนาการของตนได้ทันที การตรวจสอบความเข้าใจด้วย NLP AI สามารถวิเคราะห์คำตอบปลายเปิด และให้ข้อเสนอแนะเฉพาะเจาะจง เช่น ระบบ OpenAI, Grammarly Business การวิเคราะห์ข้อมูลการเรียนรู้ (Learning Analytics)

4.2 รูปแบบการวัดผลภาษาอังกฤษที่ใช้ AI

รูปแบบการวัดผลภาษาอังกฤษที่ใช้ AI ประกอบด้วย การประเมินผลการเขียน (Writing Assessment) ระบบ AI สามารถวิเคราะห์เรียงความของผู้เรียนได้ในระดับลึก โดยพิจารณาทั้งการใช้คำศัพท์ โครงสร้างประโยค ความสอดคล้องของเนื้อหา และความถูกต้องทางไวยากรณ์ ระบบเหล่านี้สามารถให้คะแนนเบื้องต้น และแนะนำการปรับปรุงที่เฉพาะเจาะจงได้อย่างมีประสิทธิภาพ การประเมินผล การพูด (Speaking Assessment) ระบบรู้จำเสียงพูด (Speech Recognition) ที่ขับเคลื่อนด้วย AI ใช้เทคโนโลยีเพื่อวิเคราะห์สำเนียง การออกเสียง ความสับสนในการพูด และโครงสร้างภาษา ระบบเหล่านี้สามารถให้คะแนนโดยอิงจากมาตรฐาน CEFR ได้อย่างแม่นยำ การประเมินผลการอ่านและฟัง (Reading & Listening Comprehension) AI สามารถสร้างแบบทดสอบที่ปรับระดับความยากตามความสามารถของผู้เรียน (adaptive testing) ซึ่งมีระบบ AI คอยประเมินทักษะการอ่านและฟัง พร้อมเสนอแบบฝึกที่เหมาะสมกับระดับจริงของผู้เรียน และการประเมินแบบต่อเนื่อง (Formative Assessment) แพลตฟอร์มการเรียนรู้ภาษาอังกฤษ ใช้ AI ติดตามความก้าวหน้าของผู้เรียนในแต่ละบทเรียน และสร้างแบบทดสอบหรือคำถามเพื่อวัดความเข้าใจได้ทันที ทำให้การประเมินเกิดขึ้นอย่างต่อเนื่อง ไม่ต้องรอจนถึงปลายภาค

4.3 ผลกระทบของ AI ที่ส่งผลกระทบต่อการศึกษา

การพัฒนาและประยุกต์ใช้ปัญญาประดิษฐ์ (Artificial Intelligence: AI) ได้เข้ามาเปลี่ยนแปลงระบบการศึกษาในระดับโครงสร้างและกระบวนการเรียนรู้ โดยมีทั้งผลกระทบเชิงบวกที่สร้างโอกาสใหม่ ๆ ให้กับครู นักเรียน และผู้บริหารสถานศึกษา รวมถึงผลกระทบเชิงลบหรือความท้าทายที่ควรพิจารณาอย่างรอบด้าน ได้แก่ ด้านที่หนึ่ง ผลกระทบเชิงบวกของ AI ต่อการศึกษา คือ การเรียนรู้แบบเฉพาะบุคคล (Personalized Learning) AI สามารถวิเคราะห์ข้อมูลของผู้เรียนแต่ละคนเพื่อปรับเนื้อหา รูปแบบการสอน และความเร็วของบทเรียนให้เหมาะสมกับความสามารถของผู้เรียนแต่ละคนได้อย่างแม่นยำ เช่น ระบบ Squirrel AI หรือ DreamBox Learning ซึ่งช่วยให้ผู้เรียนเรียนรู้ได้อย่างมีประสิทธิภาพมากขึ้น การช่วยประเมินผลอย่างแม่นยำและรวดเร็ว ระบบ AI สามารถตรวจงานเขียน ตรวจการพูด หรือประเมินทักษะต่าง ๆ ได้โดยอัตโนมัติ เช่น Write & Improve หรือ Grammarly ทำให้ครูประหยัดเวลาในการตรวจงาน และผู้เรียนได้รับข้อเสนอแนะทันที การลดภาระครู และเพิ่มบทบาทครูในด้านอื่น AI เข้ามาช่วยในด้านการเตรียมสื่อการสอน จัดแผนการเรียน วิเคราะห์ผลการเรียน และจัดเก็บข้อมูลพฤติกรรมการณ์การเรียนของนักเรียน ทำให้ครูมีเวลามากขึ้นในการสื่อสารและเสริมสร้างปฏิสัมพันธ์กับผู้เรียนอย่างลึกซึ้ง การเข้าถึงแหล่งเรียนรู้ทั่วโลก AI ทำให้ผู้เรียนสามารถเข้าถึงคอร์สเรียน บทเรียนแบบโต้ตอบ และทรัพยากรระดับนานาชาติ เช่น Khan Academy, Coursera หรือ YouTube ที่ใช้ AI แนะนำบทเรียนตามความสนใจและความรู้ของผู้เรียน และการพัฒนาทักษะในศตวรรษที่ 21 ผู้เรียนมีโอกาสเรียนรู้ทักษะด้านดิจิทัล การคิดวิเคราะห์ การสื่อสารกับ AI และการแก้ปัญหาผ่านการเรียนรู้ที่ใช้เทคโนโลยี AI ซึ่งจำเป็นต่อโลกการทำงานในอนาคต

ด้านที่สอง ผลกระทบเชิงลบและข้อกังวล ได้แก่ การพึ่งพา AI มากเกินไป ผู้เรียนอาจพึ่งพาคำตอบจาก AI แทนที่จะใช้กระบวนการคิดของตนเอง ทำให้ขาดการพัฒนาทักษะคิดวิเคราะห์ วิจัยญาณ และความคิดสร้างสรรค์ ความเหลื่อมล้ำทางเทคโนโลยี ผู้เรียนในบางพื้นที่อาจไม่มีอุปกรณ์หรืออินเทอร์เน็ตที่เพียงพอสำหรับเข้าถึงระบบ AI ทำให้เกิดความเหลื่อมล้ำในการเรียนรู้ (Digital Divide) ปัญหาด้านความเป็นส่วนตัวและข้อมูล การใช้ AI ต้องอาศัยข้อมูลผู้เรียนจำนวนมาก ซึ่งหากไม่มีระบบจัดเก็บหรือควบคุมที่เหมาะสม อาจนำไปสู่การรั่วไหลของข้อมูลส่วนบุคคล ความแม่นยำและอคติของระบบ AI ระบบ AI ที่ออกแบบโดยมนุษย์อาจมีข้อจำกัดในการเข้าใจความหลากหลายของผู้เรียน เช่น ภาษา วัฒนธรรม หรืออารมณ์ ทำให้ผลการประเมินอาจไม่เที่ยงตรง หรือเกิดอคติต่อบางกลุ่ม และการลดบทบาทของครู แม้ว่า AI จะช่วยครูได้มาก แต่ในบางมุมก็อาจทำให้ผู้บริหารหรือผู้กำหนดนโยบายเข้าใจผิดว่า AI สามารถทดแทนครูได้ทั้งหมด ซึ่งไม่ถูกต้อง เพราะ AI ไม่สามารถแทนที่ทักษะด้านมนุษยสัมพันธ์ การปลูกฝังคุณธรรม หรือการสื่อสารทางอารมณ์ได้ (บุญเลิศ อรุณพิบูลย์, 2565).

4.4 ประโยชน์ของ AI ในการวัดผลภาษาอังกฤษ

AI สามารถให้ผลการประเมินแบบเรียลไทม์ ไม่ว่าจะเป็นการตรวจคำตอบในแบบทดสอบปรนัย การวิเคราะห์ข้อเขียน หรือการประเมินการพูด ทำให้ผู้เรียนได้รับข้อมูลย้อนกลับทันที (Immediate Feedback) ซึ่งส่งเสริมการเรียนรู้แบบสะท้อนคิด (Reflective Learning) ได้ดียิ่งขึ้น แม่นยำและไม่มีอคติ (Objective and Consistent Evaluation) AI มีความสามารถในการให้คะแนนหรือประเมินผลอย่างสม่ำเสมอ ไม่ขึ้นอยู่กับอารมณ์ ความลำเอียง หรือทัศนคติของผู้ตรวจแบบมนุษย์ ช่วยลดอคติทางเพศ เชื้อชาติ หรือสำเนียงในระบบการประเมินการพูดและการเขียน AI สามารถปรับระดับความยากของข้อสอบตามความสามารถของผู้เรียนได้แบบอัตโนมัติ ซึ่งเรียกว่า Adaptive Assessment ช่วยให้การประเมินผลมีความเหมาะสมกับผู้เรียนแต่ละคนมากขึ้น ตัวอย่างเช่น ระบบของ Pearson English Placement Test จะวิเคราะห์คำตอบของผู้เรียนในแต่ละข้อเพื่อตัดสินว่าข้อต่อไปควรยากหรือง่ายขึ้น และยังสามารถให้คำแนะนำในการพัฒนาทักษะ (Learning Analytics & Feedback) สามารถวิเคราะห์จุดแข็งและจุดอ่อนของผู้เรียนได้อย่างละเอียด และเสนอแนวทางปรับปรุงให้เหมาะสมกับความสามารถเฉพาะบุคคล เช่น แนะนำให้ฝึกเรื่อง Tense เพิ่มคำศัพท์ หรือฝึกฟังสำเนียงเฉพาะด้าน

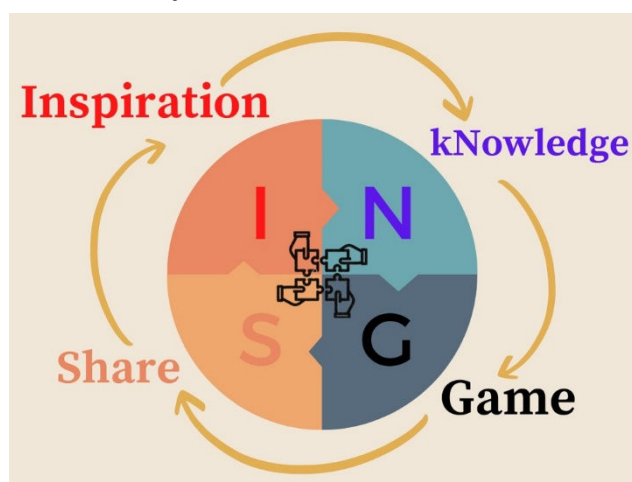
4.5 ข้อจำกัดของการใช้ AI ในการวัดผล

AI เป็นนวัตกรรมที่ล้ำเลิศ แต่ก็ยังมีข้อจำกัดของการใช้งาน คือ 1. ขาดความเข้าใจเชิงบริบทและอารมณ์ (Lack of Contextual and Emotional Understanding) AI ยังไม่สามารถเข้าใจบริบทเชิงวัฒนธรรม หรือเจตนาที่แฝงอยู่ในการใช้ภาษาได้อย่างลึกซึ้งเหมือนมนุษย์ โดยเฉพาะในการประเมินงานเขียนหรือการพูด ซึ่งมักมีความซับซ้อนทางอารมณ์และบริบท ตัวอย่างเช่น AI อาจไม่เข้าใจการใช้คำ

เปรียบเทียบ อารมณ์ขัน การประชด หรือการใช้ภาษาถิ่นในบทสนทนา ซึ่งอาจส่งผลต่อความแม่นยำในการให้คะแนน 2. ความผิดพลาดจากระบบการรู้จำเสียงหรือคำ (Speech and Text Recognition Errors) AI อาจมีปัญหาในการประเมินการพูดหากเจอสำนวนหรือการออกเสียงที่หลากหลาย โดยเฉพาะในกรณีของผู้เรียนที่ไม่ใช่เจ้าของภาษา เช่น เด็กไทยที่ออกเสียงภาษาอังกฤษไม่ชัด ระบบอาจประเมินต่ำกว่าความสามารถจริง หรือเข้าใจผิดจากคำที่ออกเสียงคล้ายกัน นอกจากนี้ในงานเขียน AI อาจไม่สามารถเข้าใจโครงสร้างประโยคที่สร้างสรรค์ได้อย่างเหมาะสม 3. ความไม่โปร่งใสของอัลกอริทึม (Algorithmic Transparency) ระบบ AI ส่วนใหญ่เป็นกล่องดำ (black-box model) ที่ผู้ใช้ไม่สามารถรู้ได้ว่า AI ใช้เกณฑ์อะไรในการให้คะแนนหรือวิเคราะห์ข้อมูล การขาดความโปร่งใสนี้ทำให้ผู้เรียนและครูไม่สามารถตรวจสอบหรือโต้แย้งผลการประเมินได้อย่างยุติธรรม ซึ่งอาจขัดต่อหลักความยุติธรรมทางการศึกษา 4. ความไม่เท่าเทียมด้านการเข้าถึงเทคโนโลยี (Digital Divide) ไม่ใช่ทุกโรงเรียนหรือผู้เรียนที่มีโอกาสเข้าถึงเทคโนโลยี AI อย่างเท่าเทียม โดยเฉพาะในพื้นที่ห่างไกลหรือประเทศที่ยังพัฒนา ความเหลื่อมล้ำด้านเทคโนโลยีทำให้ผู้เรียนบางกลุ่มอาจไม่ได้รับประโยชน์จากการวัดผลด้วย AI อย่างเต็มที่ หรืออาจเข้าใจผิดว่าผลการประเมินจาก AI เป็นมาตรฐานสากล ทั้งที่ระบบอาจไม่ได้ถูกออกแบบให้สอดคล้องกับบริบททางภาษาหรือวัฒนธรรมของผู้เรียน และ 5. การพึ่งพา AI มากเกินไป (Over-reliance on Technology) การใช้ AI วัดผลมากเกินไป อาจทำให้ครูและผู้เรียนละเลยทักษะการประเมินโดยใช้วิจารณญาณของมนุษย์ เช่น การเข้าใจเจตนาเบื้องหลังข้อความ หรือการสร้างสรรค์ทางภาษา รวมถึงอาจทำให้ครูพึ่งพาผลประเมินจาก AI โดยไม่ตรวจสอบซ้ำ ซึ่งอาจทำให้เกิดผลกระทบทางลบต่อการเรียนรู้โดยรวม

องค์ความรู้ที่ได้รับจากการศึกษา

จากการบทความข้างต้นทำให้เกิดองค์ความรู้ ซึ่งเป็นกระบวนการพัฒนาบทบาทของ AI ในการสอนและวัดผลภาษาอังกฤษ เพื่อเป็นรูปแบบการสอนแนวใหม่ ด้วยหลักการ INGS Model ดังแผนภาพ

ภาพที่ 1 แสดง INGS Model ดังแผนภาพ

สรุป

กระบวนการจัดการเรียนรู้

ขั้นที่ 1 ขั้นสร้างแรงบันดาลใจ (Inspiration) เป็นขั้นตอนที่ครูสร้างแรงบันดาลใจให้กับนักเรียน โดยการพูดคุย โดยยกสถานการณ์เกี่ยวกับบทเรียน โดยใช้ AI สร้างภาพ หรือวิดีโอที่เกี่ยวกับบทเรียน เพื่อให้นักเรียนรู้สึกสนใจและมีแรงบันดาลใจในการเรียนรู้ สร้างจินตนาการให้เด็กๆ

ขั้นที่ 2 ขั้นสร้างความรู้ (kNowledge) ขั้นตอนนี้เป็นขั้นตอนสำคัญที่นักเรียนจะสร้างความรู้ ซึ่งครูจะมอบหมายหัวข้อให้นักเรียนไปศึกษา ครูอาจแนะนำเว็บไซต์ หรือ Chat GPT เพื่อให้นักเรียนได้สร้าง หรือ ค้นพบองค์ความรู้ด้วยตนเอง และมาแบ่งปันกับเพื่อนในชั้นเรียนผ่านแอปพลิเคชัน Google Classroom

ขั้นที่ 3 ขั้นตรวจสอบผลการเรียนรู้ โดยใช้เกม (Games) เป็นขั้นตอนที่จะตรวจสอบความรู้ว่า นักเรียนเข้าใจบทเรียนหรือไม่ ซึ่งครูใช้เกมเป็นฐาน เช่น Quizizz, Kahoot, Quiz whizzer, หรือ Word wall เป็นต้น AI ในการประเมินข้อสอบเลือกตอบ (Multiple-Choice Questions) ใช้ในการตรวจสอบคำตอบของนักเรียนจากข้อสอบที่มีตัวเลือก เช่น Scantron หรือ Google Forms

ขั้นที่ 4 ขั้นแลกเปลี่ยนเรียนรู้ (Share) ในขั้นตอนนี้ครูจะให้นักเรียนแลกเปลี่ยนความรู้กับเพื่อนๆ ในชั้นเรียนและคุณครู โดยครูสามารถใช้ AI เช่น Mentimeter หรือ Padlet ได้ในขั้นนี้ โดยนักเรียนสามารถถูกใจและแสดงความคิดเห็นให้กับเพื่อนได้อย่างอิสระ ทั้งนี้ครูผู้สอนยังสามารถนำผลการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ เพื่อติดตามนักเรียนที่ยังไม่เข้าใจบทเรียนได้

เอกสารอ้างอิง

- กระทรวงศึกษาธิการ. (2560). หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 (ฉบับปรับปรุง พุทธศักราช 2560). สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน.
- คณะมนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัยหอการค้าไทย. (2568). การประยุกต์ใช้ปัญญาประดิษฐ์ในการเรียนการสอนภาษาอังกฤษในยุคดิจิทัล. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยหอการค้าไทย.
- บุญเลิศ อรุณพิบูลย์. (2565). AI กับการประเมินผลในศตวรรษที่ 21. วารสารนวัตกรรมการศึกษา.
- บุปผา บรรลือเสนาะ. (2566). การใช้ปัญญาประดิษฐ์เพื่อส่งเสริมการเรียนการสอนภาษาอังกฤษในศตวรรษที่ 21. วารสารเทคโนโลยีและนวัตกรรมการศึกษา, 18(1), 33–47.
- บุปผา บรรลือเสนาะ. (2566). AI กับการศึกษายุคใหม่: ประโยชน์และความท้าทาย. วารสารวิจัยครูศาสตร์, 15(1), 67–80.
- บุปผา บรรลือเสนาะ. (2566). AI กับการวัดผลการเรียนรู้: โอกาสและความท้าทาย. วารสารวิจัยเทคโนโลยีศึกษา.
- บุปผา บรรลือเสนาะ. (2566). AI กับการปฏิรูปการศึกษาไทยในยุคดิจิทัล. วารสารครูศาสตร์ศึกษา, 21(2), 45–58.

- ประพันธ์ศิริ สุเสารัจ. (2564). การพัฒนาทักษะภาษาอังกฤษในศตวรรษที่ 21. วารสารภาษาและวัฒนธรรม.
- พิชญ์สินี สุวรรณพงศ์. (2563). ปัญหาและข้อเสนอแนะแนวทางการพัฒนาการเรียนการสอนภาษาอังกฤษในประเทศไทย. วารสารครุศาสตร์ศึกษา, 11(2), 45–58.
- Chou, P.-N. (2020). Smart education: The role of Artificial Intelligence in English language teaching. Education and Information Technologies.
- Holmes, W., Bialik, M., & Fadel, C. (2019). Artificial Intelligence in Education: Promises and Implications for Teaching and Learning. Center for Curriculum Redesign.
- Nilsson, N. J. (1998). Artificial Intelligence: A New Synthesis. Morgan Kaufmann.
- Russell, S., & Norvig, P. (2021). Artificial Intelligence: A Modern Approach (4th ed.). Pea
- Susanti, D., & Sari, F. M. (2022). Artificial Intelligence-based Applications in English Learning: A Systematic Review. Journal of English Language Teaching, 10(1), 78–88.
- Zhang, M., & Williamson, D. M. (2017). Automated Scoring in the Classroom: A Review of Applications and Research. Journal of Educational Measurement.